

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V pameti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Posiljena, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogobu.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

„Edinost“

zhasja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto . . . . . 24 kron
za pol leta . . . . . 12 „
za četrt leta . . . . . 6 „
za en mesec . . . . . 2 kroni

Naročnino je plačevati naspred. Na naročbe brez priložene naročni ne se oprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvc.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvc.).

Telefon št. 870.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Tru.

Ali res samo za jedno zastavo?

Od odlične strani nam pišejo: Zadnji »Primorski list« piše: »Krivica, ki se je dogodila tržaškim Slovence, je gospodom v Trstu tako zmešala glave, da so pripravljene izdati svoje prepričanje, svojo vest, svojo dušo in samega Boga (!!) za eno zastavo.«

Kar osupneli smo; nemo smo gledali na papir pred sabo, ker nismo mogli verjeti svojim očem. Nismo mogli verjeti, da bi list, ki hoče zastopati cerkvene in slovenske interese, mogel tako omalovaževati vzroke, ki so izzvali dogodke pri sv. Jakobu.

Torej le za eno zastavo je šlo in nič drugega? Res, prav zares?! Prav za prav bi nam niti ne trebalo odgovarjati oziroma dokazovati — ker se je to zgodilo od poklicane katoliške in slovenske strani —, za kaj je šlo onim, ki so v svojem laškem fanatizmu dosegli, da zastava bratovščine sv. Cirila in Metodja ni smela v procesijo!

Slovensko pravo, posvečeno po bivanju skozi stoletja na tej zemlji, so hoteli zadeti, našo besedo hočejo izgnati iz cerkve!! Nikakega cerkvenega interesa niso imeli pred očmi, ampak jedino le maliku italijanofilstva so prizigali sveče in poklanjali kadilo. To je nago dejstvo, o gospoda goriška! Kdor pozna zveze onih krogov, ki so provzročili to prepoved, kdor ve, kdo z resnično pobožnostjo zahaja v cerkve tržaške, kdor ve, kje ima Cerkev v mestu tržaškem svojo trdno in zanesljivo zaslombo, ta ve tudi, da so dotičniki brezvestno spravili v igro najvitalnejše interese vere in cerkve. Altro che — samo za jedno zastavo. Tu gre za veliko načelo: ali naj bo tudi tržaški Slovenci enakopraven v cerkvi, ali naj se mu ohrani vera, da ima vsaj v cerkvi ljubečo ga mater, ali naj bodo njegove bratovščine enakopravne v cerkvi, ali naj sme tudi on svobodno in v javnosti vršiti svojo versko dolžnost, ali pa naj vidi v Cerkvi orodje njegovih sovražnikov?! Za to je šlo, o gospoda, in zato odklanjamo grde insinacije v »Primorskem listu«! Z indignacijo zavračamo nečuvno očitjanje, da smo — ker smo se onim krogom postavili po robu — izdali svojo dušo, svojo vest, svojega Boga!

Ali niso pomislili gospodje v Gorici, da so s tem užalili vse one tisoče Slovencev, ki so bili v tej aferi na naši strani in ki so

nam celo očitali, da smo premehki in da nismo razvijali dovolj energije!! Ali hočejo vse te tisoče res odvrniti od cerkve in jih pognati v verski indiferentizem? Ali res mislijo gospoda, da bi bilo bolje, ako bi mi molžali k vsemu? Tudi če bi mi hoteli pozabiti in odpustiti, pa razjarjeno ljudstvo ne bi pozabilo in odpustilo.

Mi imamo zavest, da smo se svojimi protesti služili dobri stvari. Kajti, dokler ljudstvo vidi, da ima ob takih prilikah, ko so cerkveni krogi kaj zagrešili, tudi v cerkvenih krogih braniteljev in iskrenih prijateljev, dokler vidi, da se ukupnost Cerkve ne identificira z vsem, kar so storili nje posamični organi iz zgolj posvetnih namenov: dotlej je še možno tolažiti ljudstvo in je odvracati, da sovraštva posamičnikov ne generalizuje in da ne prihaja do zaključkov, ki bi bili usodni za versko stvar. Ako bi pa ljudstvo prišlo do spoznanja, da nima nikogar, ki bi mu v cerkvi stal na strani — do kakih zaključkov bi prihajalo? Gospodje v Gorici naj le razmišljajo o tem!

»Edinost« je že o raznih prilikah izvajala in dokazovala, kako sta baš v Trstu tesno in harmonično spojeni verska in narodna korist. A gori smo že rekli, da so ne-cerkveni motivi provzročili dogodke pri sv. Jakobu. Ali menijo gospodje iz cerkveno hierarhije, da bo za Cerkev potem bolje, ako se neha vera v harmonijo tega medsebojnega razmerja?!

Pa še na nekaj bi hoteli opozoriti ono gospodo, ki hočejo omalovaževati vzroke dogodkom pri sv. Jakobu. Gospodovalni krogi v Trstu so že prepričani, da z žuganjem z izgredi morejo prepričati tudi vsako notranje-cerkveno odrebo. Ali so pomislili oni gospodje, ki nas obsipljajo z očitanjem izdajstva na Bogu, do kakih konsekvencij mora priti, ako si tudi naše ljudstvo prisvoji to prepričanje? Ali bo sploh še možno govoriti o kakih pravicah samodoločbe naše cerkve?! Kako bo z verskimi interesi, ako bo vsaka odredba cerkvene oblasti v povod demonstracijam in izgredom?! Le malo misliti treba, da vidimo, kako je grešila cerkvena oblast, ko je prvi-krat dopustila, da so ljudje — posvetni in duhovski — iz političnih in narodnih namero vplivali na nje določbe.

Böse Beispiele verderben gutte Sitten. Dosedaj je le gospodovalna klika — seveda poton svojih zaveznikov — žugala z nasilstvi

rešen teh neumnih: skrbij, povem še danes staremu Santolu, da naj da svojo hčerko komur hoče.

— To storiš prav. Ker Santolova Jucka bi itak ne bila nikdar tvoja.

Tone se je nasmehnil:

— A, prava reč! Če ne bi bila tista, bi bila pa druga. Ženska je ženska!

Potem je ponudil Vaniču roko, reki:

— Torej, mi boš zanaprej prijatelj? Jaz hočem v bodoče vse svoje skromne moči posvetiti v blagor naroda in se boriti na tvoji strani za boljše narodovo bodočnost...

Vanič je stisnil ponujeno mu roko in rekel:

— Na moje iskreno prijateljstvo smeš vedno računati...

In nova prijatelja sta odšla vsaki na svojo stran...

VIII.

Vsled propada italijanske ali lahonske stranke in vsled zmage slovenske stranke, je bil tudi stari Santol ves iz sebe od jeze. Zbralo se je v znani lahonski gostilni poleg njega tudi drugih lahonov, prodancev in zapeljanih zasleplencev, ki so zabavljali čez »kroate«, tolaže se in hladé si jezo z vinom...

Proti večeru se je vzdignil stari Santol in se namenil proti domu. Bil je že nekoliko

in izgredi. Glejte le, da vera v vspešnost tega sredstva ne postane splošna!!

Ali čemu govoriti dalje?! Saj je na dlani, da tu ne gre samo za eno zastavo, da gre marveč za velike koristi in velika načela. Tu si treba zapomniti, da aféra zastave je le nova etapa na poti zmot zadnjih let. Tu je slab svetovalec oni, ki hoče prikrivati dogodke in zmanjšavati zmote! Tu treba spoznati zmote in ne več za iti v z m o t o !

To želimo mi in to bi hoteli doseči. A največja zmeta bi bila — cerkveni krogi naj se nikar ne varajo v tem pogledu — ako bi menili, da se bo naroč naš vedno dajal tolažiti s tisto slavno besedo neslavnega spomina: pro bono pacis! Od naše strani vsaj je dovolj žrtve za ljubi mir. Več bi bilo samoubojstvo. Mi zahtevamo svoje pravice v cerkvi! In moremo to, ker s tem ne izdajemo svoje vesti, kajti baš vest nam veleva, da branimo pravice svojega rodu; in ne izdajemo duše, ker baš v dušo čutimo, koliko trpi pravica vsled sovraštva izvestnih ljudij. Ne, naše glave niso zmešane. Mi vidimo jasno vso grozno resnico in srce nam veleva, da jo govorimo vsemu svetu. Mi želimo, da verska in narodna korist ostaneta v lepi harmoniji med seboj, želimo, da se verski in narodni čut popolnujeta. A baš zato, ker želimo to, naj nikdo ne zahteva od nas, da bi pardonirali one, ki na frivolni način motijo to harmonijo, da bi jih pardonirali le zato, ker so — dahovniki! Ako gospodje v Gorici mislijo, da smo s tem izdali dušo in Boga — pa naj mislijo! Slobodno jim! Tu smo, taki smo, mi ne moremo drugače!

TRST 4. julija 1900.

Drugi katoliški shod v Ljubljani

bo meseca septembra, kakor posnemljemo iz doposlanega nam poziva pripravljavnega odbora. Pomisleke proti tej prireditvi — in sicer iz peresa duhovnika — smo že priobčili. V zmislu dane obljube hočemo tu navesti nekoliko razlogov, kakor jih pripravljavni odbor navaja za prireditev. Poziv omenja lepih uspehov prvega katoliškega shoda. Nove nevarnosti pa kličejo na novo delo. Sedaj si stojita nasproti katoliška cerkev in očitno brezverstvo. Slovenski narod pa mora propa-

vinjen in razburkana kri v njem je delovala tem strastnejše.

Ha, vražji »kroati«, da bi jih vrag vzle....

Stisnil je pesti, šel naprej, in zopet začel svoj samogovor:

Vrag! In Menigov s Koštobone! Kam je zginil fantin? Takrat, ko bi ga bilo najbolj treba, ga ni bilo. Vraga! Kam se je neki zgubil?

Mej tem ko je zgovarjal te besede polglasno samemu sebi, je prišel proti njemu od druge strani Tone Menigov in ga pozdravil:

— Dober dan, oče Santol!

— A, zdaj prihajaš! Takrat ko bi te bilo najbolj treba, te ni bilo nikjer. Iskali smo te povsodi, a te nismo mogli najti. Kje si bil, kam si se bil zgubil in skrtil? Ti malovrednež grdi, ti! Lepega zeta dobim. Ti si kriv, da so nas »kroati« nasleparili. Torej, kje si bil?! Kam si zginil? Govori!

— A, kaj se boste jezili oče Santol. Prišlo mi je tako, da nisem se več mogel držati v Pomjanu, pa sem bežal ven v gozd.

— Aha! Bežal si, ker so te »kroati« podkupili.

Tone je gledal razjarjenega stareca in ga poslušal, ne vedé, ali naj se jezi, ali naj se smeje.

sti, ako se ne počive načela pravičnosti, katerih zaščitnica je katoliška cerkev. Načelom krščanske pravičnosti treba pripomoči do zmage. Za to delo pa treba združiti vse dobro misleče Slovence, utrditi bojne vrste, treba je oživiti med nami složnega duha celokupnosti, kateri je vedno prikrlil iz katoliških idej, kadarkoli so prodrle v javnosti.

Veliki, bogati, nadarjeni narodi, stoječi na vrhuncu materialne kulture, so propadli, ko so zabredli v oni tok brezverskega mišljenja, v katerega tira nas protikatoliška agitacija.

Neovirano gospodstvo materialnih sil, svobodno nasilje nenavnih načel, očitno zaničevanje katoliških nauk — ti so vzroki, ki ovirajo naš napredek.

Tudi mi, katoliški Slovenci, ne smemo zaostati. Ona vera, ki jo je Odrašenik sveta prinesel na svet, ima zdravilo tudi za naše rane, ima moč, ki utrdi tudi našo slabost.

Ob meji dveh stoletij, izučeni po bridkih izkušnjah, v slutnji prihodnjih viharjev, hliče pripravljavni odbor na drugi slovenski katoliški shod.

Pripravljavni odbor zatrja, da bodo sklepi, ki se predložijo, obsežali obširen program za zložno skupno delovanje vseh slovenskih stanov.

Iz tega izvadka že je razvidno, da pripravljavni odbor pričakuje in se nadeja, da II. katoliški shod združi in zjedini vse »poštenomisleče« Slovence. Duhovnik-dopisnik v našem listu je izražal drugačne — bojzani in pomisleke. Bližnja bodočnost pokaže, kdo je imel prav. Mi se svoje strani imamo že danes to menenje, da ima naš dopisnik prav in za mejsebojno življenje mej Slovenci II. katoliški shod ne prinese tega, kar si obljublja pripravljavni odbor.

Politični pregled.

TRST, 4. julija 1900.

Proti privilegiju. Zadnja »Naša Sloga« prinaša po našem listu resolucijo »Avstrijskega narodnostnega kluba« proti zahtevi Nemecev, da se nemščina uzakoni kakor posredovalni jezik. Mi smo odločili sicer, da obširneje spregovorimo o argumentih one resolucije, vendar pa hočemo podati že danes

No, veste oče Santol »kroati« nimajo denarja da bi kupovali ljudi, pa jim tudi ni potreba. Ko ljudje pridejo do spoznanja, bodo oni držali s »kroati«, ne da bi trebalo ljudi kupovati.

— Kaj, tako govoriš ti?! Ti, ki hočeš biti moj zet!

— Veste oče Santol, jaz sem se premislil in se ne bom še ženil, ker še nisem toliko star in se mi še nič ne mudi za ženitev.

— A — a tako! Kaj je pa to zopet, kaj pomenja to?

— O, nič hudega, oče Santol. Hotel sem reči, da lahko daste svojo Jucko, komur hočete, na-me ni treba čakati.

Santol je gledal Toneta z izbuljenimi očmi in odprtimi ustni.

— Kaaj si govoril?

— Povedal sem vam, oče Santol, da ni treba, da me čakate sè svojo Jucko. Lahko vzame koga drugega.

— Ha! Torej ti nočeš moje Jucke? Še prosil jo boš, da ti jo dam za ženo!

— Morda! Sicer pa nisem rekel, da je nočem, ampak rekel sem samo, da se še ne mislim oženiti, ker mi se še nič ne mudi.

— Pa kaj bo tvoj oče rekel?

(Pride še.)

opazke, s katerimi puljski list spremlja rešeno resolucijo. Pravi namreč: »Ta neopravičena in protizakonita zahteva Nemcev potrjuje poznano resnico, da so oni vsi jednako drzni, pohlepni, nasilni in krivični nasproti Slovanom; da v tem pogledu ni nikake razlike med onim besnim in nebrzdanim Schönererjancem in med katerimsibodi sladkim in pobožnim konservativcem. Vsi hočejo vladati in zapovedovati, a večina državljanov, slovska raja, da jim služi in robuje. Oni ne vprašujejo za pravico in zakon; njih ne briga, da sestavljajo v Avstriji komaj nekaj nad tretjino vsega prebivalstva, dočim je nas Slovanov skoro dve tretjini; ne boli jih glava radi vsega tega, ampak zahtevajo vzlic vsemu temu, da se ogromni večini s silo narine nemški posredovalni jezik.

Iz dunajskega občinskega sveta.

Včeraj je bila slovesna seja dunajskega občinskega sveta. Župan dr. Lueger je naglašal v svojem govoru, da je Dunaj prvo mesto v Avstriji, ki čma v svojem občinskem svetu zastopnike četrte kurije. Po zapisegi novih svetnikov so izvolili svet. Strobaeha podžupanom, in sicer s 123 glasovi od 148 oodanih.

Tržaške vesti.

Smrtna kosa. Včeraj ob 3. uri popoldne je umrl v Sežani po dolgi in mučni bolezni v dobi 87 let gospod Štefan Temistoklej Paximadi. Soproga-udova mu je Slovenka in sin Štefan se o vsaki priliki skazuje prijatelja našega naroda. Pokojnik je veščidel bival v svoji vili v Sežani ter se je v svoji oporoki spomnil tamošnjih revežev. Ugledni rodbini naše sožalje!

Umrl je danes v jutro v Barkovljah gospod Ivan Godnik, oče našega odgovornega urednika. Pokojnik je dosegel dobo 73 let. Pogreb bo jutri ob 6. uri popol.

Imenovanja v sodni stroki. Minister za pravosodje je imenoval avskultante: Ivana Ventrello pristavom v Rovinju, dra. Edvarda Pavla Seitzza in dra. Alberta Barzala pristavoma na deželnem sodišču v Trstu in Frana Dominea pristavom v Vodnjanu. — Pristav dr. Dante Polonio je iz Pulja premeščen v Trst.

Vprašanje je še vedno isto! Te dni so v mnogih iztisih razširili med slovenskim ljudstvom pismo, ki jo je premilostljivi škof pred dnevom procesije pisal ravnateljstvu bratovščine sv. Cirila in Metoda o afəri zastave in ki se glasi:

«Dolžnost mi je, da Vam javim za Vas in za Vašo Bratovščino zelo neugodno stvar. Naznanila mi je ustmeno in pismeno in opozorila me e. kr. politična oblast, da agitacija in nasprotstvo, katero je bilo nastalo tukaj proti blagoslovljenju zastave »Bratovščine sv. Cirila in Metoda« še vstraja, še širi in da preti resna nevarnost, da bi kateri malovrednež povodom procesije sv. R. Telesa na katerisibodi način napal zastavo in tako provzročil nered, ki bi mogel imeti strašnih posledic za ogromno množico, zbrano ob obeh straneh procesije. Sam Bog ve, kakšne nesreče bi se mogle pri tem dogoditi.

Skušnja nas uči, da je o priliki procesij mala iskrica napravila veliki požar. Groza je samo pomisliti, kaj bi se zdaj lahko zgodilo, ko so duhovni razdraženi. Niti vojaki, niti strazarji ne bi mogli preprečiti strahu množice, katera bi v največjem neredu bežala na vse strani.

Je res, da Vaša Bratovščina obstoji po cerkvenem pravilu kakor druge Bratovščine v Trstu, je res, da zastava Vaše Bratovščine je bila cerkveno blagoslovljena kakor druge zastave, in da tako, kakor imajo druge bratovščine pravico nositi svojo zastavo pri procesiji, tako tudi Vi.

Ali e. kr. oblast pravi, da za to leto bi bila velika nevarnost, in gotovo tudi ne pametno nesti dotično zastavo na procesijo v dan Sv. Rešnjega Telesa. Modrost in o. reznost nas učite, da se varujemo; zakaj pri tej priliki so lahko letos zgodijo strašne in velike nesreče.

A Vi v ta dan vsi pokažite svetu, da Vaša Bratovščina ljubi mir, da ne izziva nikogar. Vsi kakor dobri kristjani pridite i pobožno sodelujte pri procesiji, pridite edino z namenom, da častite Izveličarja svojega v sv. Zakramentu.

Jaz kakor katoliški škof ne morem vam uzkratiti pravice, katero Vam je dala sveta Cerkev. Ali kakor škof in služabnik Tistega, kateri je rekel: Mir bodi z Vami, Vam priporočam, uprav prosim Vas, da Njemu na

čast to leto ne nosite seboj svoje zastave, pustite jo v cerkvi. — In vem, da Vam bo to težavno, zakaj Vi ljubite zastavo svoje Bratovščine. Ali to žrtvo storite na čast Božjo, in ljube naše Matere Marije in sv. Apostolov Cirila in Metoda. Tudi ta dva sta trpela velikih nasprotstev. Bodite njihovi nasledniki v trpljenju, v živi veri in krščanski ljubezni. Na ta način bode te pravi udje Bratovščine pod zaščito sv. Apostolov.

Nasprotje in grozno sovraštvo bilo se je vzdignilo pred dvema leti proti sv. Misijonu pri sv. Jakobu. Ali hvala Bogu, ki je podaril potrpljenje in zaupanje v Njega! Preteklega 40-danskega posta v tisti cerkvi se je vršila lepa Misija, mirno na čast božjo in v korist slovenskega ljudstva. Upajmo v Njega, in drugo leto se bo isto zgodilo tudi se zastavo.

Mir i blagoslov Bogu Očeta, in Sina, in Svetega Duha naj bo z Vami. Amen!

V Trstu, 8. junija 1900.

Andrej Marija, škof.

Iz ponesrečene stilizacije tega pisma sklepajo ljudje — in to po hujskanju izvestnih hudobnih oseb — kakor bi bil škof s tem pismom prepovedal zastavi na procesijo in kakor da je odbor bratovščine vse zakrivil, ker ni te prepovedi pravočasno priobčil svojim udom.

Temu nasproti moremo konstatovati:

a) da je odbor presvetlega g. škofa v sredo pred procesijo obvestil, da javno menenje tržaških Slovencev zahteva, da zastava gre na procesijo ter da je to tudi želja vseh udov bratovščine; in da je prevzvišeni to naznanilo vzel na znanje;

b) da je bila tudi policija obveščena — in sicer v sredo popoldne — da zastava pojde na procesijo;

d) da niti prečastiti ordinarijat, niti policija nista izdala nikake prepovedi, ni ustmene ni pismene.

Ostane torej še vedno tisto najkočljiveje vprašanje: **kdo je poslal, ali kdo je poklical policijo v cerkev?**

Od Baltiškega morja do Adrije. V nedeljo dne 1. t. m. so naši Velenemci priredili velik izlet v slovensko Divačo, kjer so uprizorili — kakor nam poročajo od tam — prave pangermanske orgije. Iz vseh prsij so prepevali tiste znane pesmi, ki bolj nego vse drugo kažejo ono nemško agresivnost, ki je res že narasla tako, da sploh ne pozna nobenih mej, nobenega ozira, nobenega takta in najmanje tiste obzirnosti, ki jo je dolžan človek, ki uživa gostoljubje v sosedovi hiši. Tudi v Divači so kričali o nemškem Trstu in so odpošiljali razglednice »Südmarke«. Ali pomislijo naj, da se danes jutri zna dogoditi, da bo kdo reagiral, ko bodo izzivali na naših tleh, ne mené se za to, da so ti, ki izzivljajo, po veliki večini e. kr. uslužbeni, ljudje, ki jedo države kruh in so torej plačani tudi iz slovanskih žepov! Nikdo naj ne govori, da je to denuncijanstvo. Mi nočemo preganjati nikogar. Saj mi se ne oglasamo proti tem gospodom zato, ker so e. kr. uradniki, ampak zato, ker nastopajo agresivno proti nam. Mi moramo nastopati proti vsakomur, čegar stremljenja pomenjajo nevarnost za našo narodno posest in absolutno ne moremo umeti, zakaj bi morali delati izjemo baš pri e. kr. uradnikih in zakaj naj bi državna uniforma dajala privilegij, katerega ne dovoljujemo nikomur?! Ne proti uradnikom, ne proti svobodnemu gibanju uradnikov in v namene proganjanja, ampak mi se obračamo le proti agresiji (naj prihaja že od katerekoli strani) in — v lastno obrambo.

Tržaški Nemci so neprestano na delu v zmislu devize: od Baltiškega morja do Adrije. S tem ciljem pred očmi ustvarjajo tu institucijo za institucijo. Kakor čujemo, so ustanovili zopet eno novo tako agresivno društvo, katero so menda krstili za »Strandwacht«. Društvo ima baje že 130 udov. Namen je seveda širjenje velikonemške ideje... Slovani so opozorjeni: gledajo naj, da branijo svojo kožo pred — strandvahtarji!

Ubogí Treves! Pišejo nam: Slavni Treves je na delu! Te dni je šel neki finančni nadstražnik po ulici sv. Spiridijona, kar je zagledal nekega možičljna, kako nosi sodček vina iz ladje, zasidrane v kanal. Finančni organ si je takoj mislil svojo ter je prijel moža se sodčekom. »Kaj nesete?« ga je vprašal; odgovor pa je bil: »Vino.« Na vprašanje, komu nese, je mož povedal, da sam ne ve prav, komu, da je nese v ulico »Loggia«.

Mož in vino sta na to romala na redarstveni urad, kjer je ostalo vino, med tem ko je mož moral v zapor!

Dan pozneje se je priglasi Treves kakor lastnik zaplenjenega vina, katero mu je namenil podariti lastnik »italijanske« ladje!

Po zakonu bo kaznovan oni, ki je poslal in event. oni, ki je izjavil, da je pošiljatev njegova.

Sreča je bila, da se je stvar tako zasukala, ker drugače bi nosilec nesel vino v ulico »della Loggia«, a Treves stanuje v ulici Beccherie!

»Ni nesreče brez sreče!«

Kolesar je povozil sinoči 60-letno Ano V. z Vrdele. Na rešilni postaji so ji podelili potrebno pomoč.

V bolnišnico so sprejeli včeraj 36-letnega kovača Avgusta Markiča iz ulice Bacchi št. 9, ki se je na delu nevarno opeknel na več mestih. — 5-letni Emil Kovačič je dobil v igri z drugimi otroci več poškodovanj; tudi tega dečka so spravili v bolnišnico.

V opazovalnico za umobolne so spravili včeraj Ivana Stembergerja, ki je razgrajal v neki prodajalnici na trgu Pozzo del Mare na tako čuden način, da so sklepali, da se mu je zmešalo.

Aretiranje. Policijski oficijal Titz je včeraj aretiral 45-letnega Andreja Broneina iz Rovinja, katerega je iskalo tamošnje sodišče. Nadalje je bil istega dne aretirán 24-letni mizar Ivan B. iz Zadra zaradi več tatvin, izvršenih v Trstu.

Z naših sodišč. Včeraj sta bila na tuk. deželnem sodišču obsojena: 21-letna kuharica Julija Kosenički iz Kočevja zaradi tatvine v 6 mesecev ječe in 22-letni krošnjar Artur Palizzaro iz Trsta zaradi hudodelstva javnega nasilstva v 4 tedne težke ječe.

Dražbe premičnin. V sredo dne 4. julija ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Cordainoli, oprema v zalogi, sir in jestvine; na Scali Santi 244, pohištvo; ulica Fortino 8, oprema za krčmo; ulica Leo 9 pohištvo in klavir, ulica Torrente 34, pohištvo.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 27.2, ob 2. uri popoldne 30.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 760.3 — Danes plima ob 1.48 predp. in ob 3.21 pop.; oseka ob 8.4 predp. in ob 10.30 popoldne.

Za dijake na hrvaškem gimnaziju v Pazinu je nabral gosp. Ivan Čeh na veselici v Sežani minolo nedeljo 21 kron. Med darovatelji so gg. Ivan Levičar, Dvoršak iz Postojne, Mahne in Ferluga.

Otroški vrtec v sv. Ivanu priredi v soboto 7. t. m. veselico v proslavo naših blagovestnikov na vrtu »Narodnega doma«. Začetek ob 6. uri zvečer. Vstop svoboden.

Kot Ciril-Metodijski dar poklonil je ženski podružnici g. poslanec Ivan Marija Vatovac 10 K. Bog ga živi!

Slovenska dekliska šola pri sv. Jakobu v Trstu priredi dne 15. t. m., povodom zaključenja šolskega leta, veselico na vrtu družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu. Razpored prijavimo prihodnjič.

Vesti iz ostale Primorske.

× I. veselica pevsko-bralnega društva »Zrinjski« v Dekanih. Pišejo nam: Ni moj namen, da bi podal vam danes, cenjeni čitatelji, kako kritiko o vspelu naše prve veselice, ki je povsem povoljno uspela, pač pa vam podam zopet nov dokaz, kak zistem da vlada na Primorskem.

Mi pač ne vemo, ali bi se smejali ali jezili; skoraj najbolje bi bilo, da se smejemo ti najzadnji bedastosti. Naše veselice sta se udeležila tudi društva »Slava« od sv. Marije Magdalene, »Svoboda« od sv. Antona in »Mirija« od Pobegov. Ta društva so seveda mislila priti z društvenimi zastavami v Dekane. A glej čudo! okrajno glavarstvo v Kopru je zadnji hip prepovedalo tem društvom zastave, boječe se — horribile dictu! — izgredov. Izgredi, pa v Dekanih! Kdaj ste še le tu čuli, cenjeni čitatelji?! A gosp. glavar še ni imel miru. Poslal je v Dekane orožnike, ki so jako skrbno popraševali, je-li društvo »Slava« prišlo z zastavo.

Seveda, gospod glavar, vi se bojite izgredov zaradi slovenskih trobojnic v Dekanih, a v Pomjanu se niste bali svoj čas izgredov zaradi »kozavih« zastav, ki so vihrale v čast novemu županu Bartolichu. E kaj pa, ptiči se poznajo po perju, ljudje pa najbolje

po — njih delih. Ena smešna več za »Briveca«. Ako se komu pri nas, gospod glavar, se niste omrili, ta vaša zadnja prepoved Vas gotovo ni omilila nikomur, ker je za nas jednostavno jako žaljiva. Nismo taki divjaki, da bi se najpreje vabili, potem pa potepali. Stari smo postali gospod glavar, stari! Nič ne dene, vsejedno smo se dobro imeli, in se bomo še. »Izgrednik«.

× Hrvatski gimnazij v Pazinu. Neki tržaški list z demokratiško krinko in demagogskimi in tiranskimi nameni, je menil — zvest svoji lažnjivi nravi — da je sedaj ob zaključku leta — zopet primeren čas, da z nekoliko drznimi lažmi očrni in okleveta hrvaški gimnazij v Pazinu. Dokazati bi hotel, da so bili učni vspehi na tem zavodu jako nepovoljni. Dočim so Italijani pred zasnutjem hrvaškega gimnazija v Pazinu kričali, da ne bo dijakov, da je torej zavod docela nepotreben, je pa gori omenjeno glasilo sedaj število dijakov potisnilo za skoro tretjino višje, nego je bilo v resnici. Čudno, kaj ne!! No namen je lahko umeven in prozoren. Kakor na vsakem zavodu, je morda tudi v Pazinu par dijakov slabije uspelo. A da bo razmerje mej vspeli dijadi in skupnim številom bolj kričeče in neugodno (češ: glejte, koliko dijakov je bilo in le toliko jih je zmoglo stavljenе zahteve), je tržaško glasilo seglo po laži.

Zato naj se ne da begati in vznemirjati nikdo. Vse, kar je pripovedal oni laški list, je tendenciozna laž, porojena iz želje naših sovragov. Mi vemo iz ljubelega vira, da so šolske oblasti povsem zadovoljne z vspedom na hrvaškemu gimnaziju v Pazinu in da je tudi centralna oblast na Dunaju že obveščena v tem zmislu. To, kar trdimo mi, utegne v nedolgem času dobiti svoje potrdilo v izvestnih odredbah od kompetentne strani. Lahki pa naj le lažejo dalje; nazadnje pa bodo vendar-le videli v svojo lastno jezo, da so lagali le na svoj lastni račun.

× Okrajni glavar Schaffenhauer — poznavatelj zakonov. Iz okraja koperskega nam pišejo: V Dekanih bodo imeli v kratkem volitve za občinski zastop. Na teh volitvah si bosta stali nasproti dve stranki, kateri pa sta — to se umeje — obe slovenski.

Vsaka stranka dela po svoje, da iz volilne borbe izide kakor zmagovalka. To se razumi že samo ob sebi! No, namen teh vrstic ni, da bi se potegnil za to ali ono stranko, ampak pokazati sem hotel le, kakov izvrsten poznavatelj zakonov je gospod okr. glavar — reete e. kr. namestniški svetnik — Schaffenhauer v Kopru.

Kakor povsodi, tako imajo tudi v Dekanih posamične podobčine svoja občinska zemljišča, od katerih mora občina davek plačevati. Dekanski stranki se pripraviti zdaj, kdo ima volilno pravico za posamične podobčine, ali župan, ali načelniki posamičnih vasi. Ena stranka pravi, da pritiče ta pravica županu, dočim trdi nasprotna stranka, da pritiče ta pravica načelnikom posamičnih vasi ki pa v zmislu § 51. obč. reda za Istro niso, družega — mimogredé omenjeno — nogo županu podvrženi obč. organi. Tekom reklamacijskega postopanja pa je prišla ta stvar v odločitev e. kr. okrajnega glavarstva v Kopru in naš veleučeni gospod Schaffenhauer je odločil: volilna pravica za posamične podobčine pritiče županu!

V resnici pa volilna pravica v imenu občin za obč. zastop ne pritiče ne županu, ne nobenemu drugemu. V tem pogledu imamo namreč dve razsodbi upravnega sodišča in sicer eno od dne 25. oktobra 1877 št. 1411. ter drugo od dne 30. decembra 1886 št. 3516, kateri odločujeta obedve, da občina kakor juridična oseba ne more imeti volilne pravice za svoje lastno zastopstvo! To je tudi logično!

Gospod Schaffenhauer pa ne pozna teh, načelno važnih razsodb, a je vendar jako jako učen mož. Srečna Avstrija z izvestnimi njenimi e. kr. namestniškimi svetniki!!

× Župnikom v Brezovici je imenovan duhovni pomočnik pri sv. Antonu novem, veleč. g. I. E. Normali.

× O občinskih volitvah v Podgradu poročajo »Naši Slogi«, da je prišlo volit tudi takih ljudij, ki so bili nekdanj najhuji nasprotniki narodne stranke, a so soglasno volili s to stranko. Kdo se ne spominja, kako ljuti boji so se nekdanj bili v tej občini! Sedaj pa priznavajo mnogi nekdanjih protivnikov, da so bili zavedeni od zlobnih in pokvarjenih ljudij. Baš ti bivši opozicio-nalci kažejo, kako je z umetnimi in nemoral-

nimi sredstvi možno ustvariti opozicijo. No, narodna stvar ima toliko moralne sile v sebi, da je srečno premagala vse to.

Vesti iz Kranjske.

* Okradeni fotograf. Kakor smo svoj čas poročali, sta dva kmetska fanta fotografu Müllerju v Ljubljani ušla z zlatim prstom z briljantom, vrednim 500 kron, katerega jima je bili prijazno posodil o fotografovanju. Müller je dal njiju slike policiji, ki je iskala tička s pomočjo istih. Minolo nedeljo pa je stražnik na Marijinem trgu v Ljubljani zasačil Franca Hafnerja, ki je identičen s fantom na fotografiji. Hafner je najprvo tajil, a prstan so dobili pri njem, na kar je priznal in rekel, da je prstan hotel dati nazaj.

* Maturo na ljubljanski višji realki je delalo 24 dijakov. Povoljen uspeh je imelo 18 maturantov in sicer sta od teh dva dijaka zvršila maturo z odliko. Šest dijakov bo ponavljalo zrelostni izpit.

* Zaključek šolskega leta na višji gimnaziji v Ljubljani je bil minolo nedeljo. Začetkom šolskega leta 1899/1900 je bilo učencev 666, koncem šolskega leta pa 610. Po materinem jeziku je bilo Slovencev 501, Nemcev 108, Italijan je bil 1. Razven dveh protestantov in 1 grško-katolika so bili vsi katoličani. Odličnjakov je bilo 73, prvi red je imelo 420 dijakov, ponavljalo bode izpit 63 dijakov, drugi red je dobilo 33 in tretji red 14 dijakov. Radi boleznih bodeta imela skušnjo pozneje 2 dijaka, izreden dijak je bil eden 1. Na gimnaziji je podučevalo 26 učnih močij. Šolsnine se je plačalo 14.500 K. Študentov je bilo 83 in svota študentijev 14.895 K 90 st.

* Zaključek šolskega leta na c. kr. učiteljsku v Ljubljani. Uspeh je naslednji: Moško učiteljske 94 gojencev, 4 z odliko, 73 z dobrim, 1 z nezadostnim uspehom, 1 neklasificiran, 12 ponavljalnih izpitov. Vadnica moškega učiteljske: 113 učencev; 31 prav dober uspeh, 71 dober uspeh, 11 nezadosten uspeh. Žensko učiteljske: 164 gojenk; 31 z odliko, 124 z dobrim uspehom, 2 z nezadostnim uspehom, 2 neklasificirana, 6 ponavljalnih izpitov. Vadnica ženskega učiteljske: 126 gojenk; 26 s prav dobrim uspehom, 83 z dobrim uspehom, 14 z nezadostnim uspehom, 1 neklasificirana.

* Mestna posredovalnica za delo in službe v Ljubljani. Od 4. januarja do 29. junija je došlo 1720 prošenj za delo in 1486 deloponudeb. 2607 delavcem je bilo 1648 odprtih mest nakazanih in v 968 slučajih se je delo vsprejelo.

* Davčne olajšave, dovoljene vsled potresne katastrofe v Ljubljani, so na podlagi § 14 podaljšane še za pet let.

* Vevško papirnico namerava vodstvo razširiti. Lokalni ogled bo dne 5. t. m.

* Slovenska papirnica. G. Jožef Lenarčič z Vrhnike namerava ob Borovnici sezidati papirnico ter je dotično prošnjo že odposlal. Komisijonalni ogled se je vršil danes.

* Iz Idrije nam pišejo: Vročje je, to pa ne samo tam ob sinji Adriji, temveč tudi v našem gorskem zakotju; zato pa je življenje v Idriji od dne do dne bolj pusto in dolgočasno. Vsled vročine menda so nekoliko potihnili zloglasni strankarski prepiri; le tu in tam se še oglašajo kakov šviga-švaga božji volek, ki skuša s svojo dolgočasno pesmico tekmovati z žgočimi solničnimi žarki. No, konečno človek ne sme zahtevati drugačnih razmer, sedaj, ko se bližamo dobi pasjih dni.

Vročje in dolgočasno je, zato pa moram s toliko večim veseljem pozdraviti dejstvo, da so se naša društva začela gibati in prirejati zabave, po katerih ljudstvo hrepeni, kakor žejen človek po čaši sveže studenčnice. Pred malo časom so dramatični diletantje uprizorili znano opereto »Čevljar baron«, dne 1. julija je imelo »Delavsko bralno društvo« svojo veselico, v kratkem času pa menda polletni tukajšnji »Sokol« kam v našo okolico. — Ker pa mislim za danes spregovoriti le nekoliko besedij o veselici »Delavskega bralnega društva«, zatorej k stvari.

Kakor rečeno, je omenjeno društvo s svojimi vrlimi tamburaši in pevci priredilo dne 1. julija t. l., ob 4. uri popoldne, vrtno veselico pri g. I. Grudnu na Jeličnem vrhu. Z radostjo v srcu sem opazoval, kako je ljudstvo vrelo iz mesta na četrt ure oddaljeni kraj veselice. Že pred početkom zabave je napolnilo prostorni vrt in je z burnim

odobravanjem izražalo svoje zadovoljstvo ob zvršetku vsake posamične točke vspeveda. Celotni program je obsegal več pesmic in tamburaških kompozicij, radi česar se ne morem spuščati v detailirano ocenjevanje. Vendar treba na vsaki način omeniti Lebanovega »Mornarja«, Grbičeve »Slavček daj mi...« in pa Broževo tamburaško kompozicijo »Hrvatska narodna četvorka«. Te tri pesme so bile izvršene s tako redko preciznostjo, da bi se iz izvedenjem istih moral udovoljiti celo kritičen strokovnjak. S tem, seveda, ni rečeno, da so bile druge točke slabo izvršene. Le največ priznanja zaslužijo imenovani komadi, ki se že radi modulacije glasov takoj priljubijo občinstvu.

Odkritosrečno povedano, jaz nisem pričakoval takega uspeha, ker vem, da se vsi izvršujoči člani morajo trpko boriti za vsakdanji obstanek, radi česar jim ostaja bore malo časa za pouk v tamburanju in petju. O taki požrtvovalnosti gotovo zasluži javno pohvalo sleherni posamični ud, posebno pa dirigent tamburašev in pevovodja g. Ant. Blažič. Želeti je, da bi odbor »Delavskega bralnega društva« priredil še več takih veselic, ki so navzočim v zabavo, narodu v prosveto in društvu čast.

Torej, na svidenje na prihodnji veselici!
Alpha.

Vesti iz Štajerske.

— Akad.-teh. društvo »Triglavec« v Gradeu bo imelo v soboto dne 7. julija svoje četrto redno občno zborovanje v letnem tečaju 1900 v društvenih prostorih. Začetek ob 8. uri zvečer. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega zborovanja. 2. Čitanje zapisnika bratskega društva »Slovenija«. 3. Poročilo odborovo. 4. Volitev opravitelja. 5. Slučajnosti.

— Celjski Stiger. Izvolitev Gustava Stigerja celjskim županom in Julija Rakuscha podžupanom je potrjena. Srečno Celje in še srenejši njega Nemci, recte nemškarji!

— 73.000 K deficita je imel v letošnji sezoni ravnatelj novega gledališča v Gradeu, Purschian. Nesrečni ravnatelj se je obrnil do občinskega zastopa graškega, naj mu pomaga pokriti veliko zgubo, ker je isti deloma sam zakrivil zgubo. Novo gledališče, katero je dal zgraditi mestni zastop, je stalo ogromne svote in sedaj bo treba še prispevati v pokritje tolikih zgub. Graških davkoplačevalcev pač ni zavidati, da imajo take mestne očete. Nemški nacionalci so pač veliki demonstranti in kričači, a zelo majhni gospodarji.

— Težka kaznovana poželjivost po črešnjah. Kočarica Marija Kmetec iz Velikega Okiča na Štajerskem je večkrat zadostila svoji grešni želji po sosedovih črešnjah. Ko jo je sosed pred kratkim zopet dobil na svoji črešnji, bilo mu je šale dovolj in: »puška zdaj poče...« kočarica pa se je zadeta zvalila z drevesa. Sosed jo je zadel v očesi in Kmetec skoro zgubi vid na obeh očesih.

Razne vesti.

Dr. Karol Živny — aretiran. Dunajska »První česká politická jednota« je imela prošlo nedeljo ljudski shod, na katerem je govoril tudi znani pisatelj in novinar, bivši urednik »Parlamentarja«, dr. Karol Živny. Govoril je o pangermanizmu ter je o tej priliki baje rabil izraze, v katerih je vladni zastopnik videl razžaljenje veličanstva. Vladni komisar je zaključil shod ter dal govornika aretirati.

Biskup Strossmayer odpotuje ta teden skozi Zagreb v Rogatec.

Serum proti pijanosti. Profesor dr. Thébault v Parizu je nedavno iznašel serum proti pijanstvu, s katerim so že v raznih krajih dosegli lepih uspehov. Sedaj je dovolilo naše ministerstvo, da se ta lek sme rabiti za poskušnjo v dunajskih bolnišnicah.

Razpuščena so vsa nemško-nacionalna dijaška društva v Inomestu po odredbi namestništva. Vzrok so bile demonstracije povodom prepovedi društvenih znakov ob promocijah in resolucija, v kateri dijaki protestirajo proti imenovanju profesorja Bernheimerja, ki je po rodu Žid.

Brzojavna poročila.

Odlikovanje usmiljenke.

GRADEŽ 4. (K. B.) O večerajšnji otvoritvi pomorske bolnišnice v Gradežu je okrajni glavar izročil na slovesen način mnogoletni predstojnici iste, usmiljeni sestri Alkantar Ischy, od cesarja podeljeno ji Elizabetino kolajno.

Ustaja na Kitajskem.

BEROLIN 3. (K. B.) Nemški konzul v Čifu-u brzojavlja dne 2. t. m.: Glasom brzojavke iz Jentsoufu-a so kitajske oblasti spodile tamošnje misijonarje, na kar so začeli takoj rušiti misijone. Tsining se nahaja v največji nevarnosti. Guverner in oblasti pozivajo inozemce, da morajo takoj odpotovati. Ako ne pride nemudoma pomoč, jim ne bo mogoče dalje ostati tukaj. Guverner v Tsianu je brzojavil nemškemu konzulu v Čifu-u, da je v Tsiningu ustaja ter da so misijonarji morali zbežati k obali.

BEROLIN 3. (K. B.) Poveljnik križarskega brodograja, contre-admiral Bendemann, je brzojavil dne 2. t. m. iz Taku-a: Jutri pošljem v Yokohamo s parnikom »Köln« ranjene častnike Lansa, Schlipperja in Krohna, katerih stanje je zelo dobro, višjega mornarja Zimmermanna in pomorščaka Jausena z »Gefion«. Vsi ostali ranjenci so še v Tientsinu. Njih stanje je, kolikor sem mogel izvedeti, v obče dobro. Položaj nespremenjen.

WILHELMSHAFEN 3. (K. B.) Z oziranjem na resnost položaja v vzhodni Aziji osnuje ekspedicijski voj dobrovoljcev iz vojske, glede števila enak mešoviti brigadi.

PARIZ 3. (K. B.) V današnji seji ministrskega sveta je priobčil minister za vnanje stvari, Delcassé, brzojavko francoskega konzula v Shanghaiu od večerajšnjega dne, v kateri javlja konzul, da sta se princ Tuan in general Kangsi polastila vse moči, obkolila z vojsko cesarsko palačo v Pekingju ter zapo-

vedala podkraljem, da zaprično boj proti tujcem. Podkralji na južnem in osrednjem Kitajskem pa da ju nočejo poslušati.

WILHELMSHAFEN 3. (K. B.) Cesar Viljelm si je ogledal ekspedicijski voj, ki pojde na Kitajsko, ter rekel v nagovoru, ki ga je imel o tej priliki, da je umoritev poslanika v Pekingju nezaslišan, grozen zločin, ki zahteva najostrejšo kazen; on da ne bo miroval, dokler nad zidovjem Pekinga ne zavihra nemška zastava, združena z zastavami ostalih velevlasti.

BEROLIN 3. (K. B.) Poveljnik nemškega križarskega brodograja je že prosil cesarja, naj misli na odposiljatev ene divizije. Cesar je odložil nameravano potovanje v severne dežele.

BEROLIN 3. (K. B.) »Wolff« javlja dne 2. t. m. ob 7. uri zvečer iz Čifu-a: Na tuk. brzojavni postaji je zalezalo 200 brzojavk.

LONDON 3. (K. B.) Listi javljajo iz Shanghai: Istega dne kakor nemškega, so umorili še dva druga poslanika. Glasom poročil tuk. novin iz Pariza je prejelo angleško poslanstvo vest, da sta umorjena tudi francoski in angleški poslanik v Pekingju, a da se poslanstvo brani potrditi to vest.

WILHELMSHAFEN 4. (K. B.) O pojedini v častniškem kazinu o priliki spuščanja ladije »Wittelsbach« na morje je cesar Viljelm v odgovoru na zahvalo princa Ruprechta Bavarskega za častno mesto a la suite pomorskega bataljona, omenivši zgodovinsko zaveznitvo rodovin Wittelsbach in Hohenzollern, naglašal, da je ocean neobhodno potreben za veličino Nemčije v svetovni politiki. Brez udeležitve Nemčije se ne sme dovršiti več nobena važna odločitev niti na oceanu niti onstran istega. Ako bi se to zgodilo, odzvonilo bi svetovni slavi Nemčije. V takem slučaju da bi cesar uporabil najostrejša sredstva.

TOULON 4. (K. B.) Parnik »Colombo« le večeraj odplul s 825 mož na krovu v kitajske vode.

WASHINGTON 4. (K. B.) Konzul Zjedinenih držav v Kantonu brzojavlja, da je Li-Hung-Čang dal danes zagotovilo, da izda nemudoma strog proglas, s katerim zapove mir in red v svoji pokrajini ter da zaukaže potrebno v varstvo tujcev. Isto poročilo pravi, da Li-Hung-Čang znatno pomnožuje svoje čete. —

BEROLIN 5. (K. B.) »Wolff« javlja iz Shanghai: Hitri sel, katerega je poslal Robert Hardt iz Pekinga v Tientsin, je prinesel vest, da so bila dne 25. junija razven nemškega, angleškega in italijanskega poslanstva v Pekingju razrušena tudi vsa ostala ter da so kitajske čete streljale na diplomate, ki so bili zbrani v poslopju angleškega poslanstva.

WASHINGTON 4. (K. B.) Konzul zjedinenih držav v Shanghaiu brzojavlja: Dne 27. t. m. sta bili le še dve poslanstvi v Pekingju nedotaknjena. Cesar in cesarica - udova sta ujeta v cesarski palači. Mestna vrata so zaklenjena. Princ Tuan in njegovi bokserji imajo vso moč v rokah. Na ulicah vlada popolna anarhija.

ŠTEFAN TEMISTOKLEJ PAXIMADI,

posestnik,

je danes v Sežani ob 3. uri popoldne, previden sè sv. zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.

Podpisani naznanjajo potrjim srecem to pretužno vest vsem prijateljem in znancem.

Cerkveni obredi in blagoslovljenje trupla pokojnikovega se bode vršilo v grško orientalski cerkvi dne 5. t. m. ob 5. uri pop., pogreb pa na pokopališču te cerkve.

V SEŽANI, dne 3. julija 1900.

Nežika Paximadi roj. Floere,
soproga.

Štefan Ernest Paximadi,
sin.

Pija Paximadi roj. Krall,
sinaha.

Jurij, Josip, Marija,
unuki.

Posete in pošiljanje vencev naj se blagohotno opusti. Ta oglas služi kakor direktno obvestilo.

Iz italijanskega parlamenta.

RIM 3. (K. B.) V današnji seji komore je finančni minister uložil predlogo, katera zahteva, da se mu dovoli provizorij proračuna do konca leta.

Hrvatski romarji pri papežu.

RIM 3. (K. B.) Papež je vsprejel danes v sikstinski kapeli kako stotino hrvatskih romarjev, pod vodstvom zagrebškega nadškofa Posilovića. Tudi vladiko dubrovniškega Marčevića je vsprejel papež.

Trgovina in promet.

Uvod v nauk o trgovini.

I. občini del.

Prvi oddelek.

Pojem in razdelitev trgovine.

Dobra so vsi predmeti (stvari, reči), ki služijo človeškim potrebam, kakor so hrana, obleka, sredstva za izobraževanje itd.

Z besedo trgovina razumemo posredovanje v zamenjavi dober (promet dober), ako se dotična oseba stalno bavi s tem posredovanjem ter je vrši kakor svoj poklic.

V trgovino spadajo vsi predmeti, ki so sposobni za prenos in zamenjo; zovemo jih trgovinsko blago, ali krajše samo blago. Kupovanja in prodajanja nepremičnin ne smatramo trgovinskim poslom.

Denar je blago (n. pr. zlato), katero rabijo narodi kakor obče sredstvo zamenjavanja dober (prometno sredstvo) in kakor merilo za izražanje vrednosti predmetov. Papirni denar nadomestuje pravi denar, ki je kakor vsako drugo blago le navadno dobro (srebro, zlato).

Zamena za denar se imenuje kup, odnosno prodaja.

Pod ceno razumemo količino blaga, ki jo vzemamo za merilo vrednosti kakega predmeta ter jo izražamo v prvi vrsti v denarju. Trgovina uvaja povsodi bolj in bolj ceno v denarju, da bi se zamenjava dober zvedla na kup in prodajo.

Osebe, ki se po svojem poklicu neposredno ali posredno udeležujejo posredovanja v prometu dober, zovemo trgovce.

Trgovinski promet v svoji celoti, t. j. trgovinski promet vseh narodov med seboj imenujemo svetovno trgovino.

Pošiljanje blaga čez morje označujemo s pomorsko trgovino.

Trgovino na kopnem zovemo kopno trgovino, a trgovino med primorskimi tržišči iste dežele primorsko trgovino.

Trgovino, katero vodi država s svojimi naselbinami, imenujemo kolonijalno (naselbinsko) trgovino.

Trgovina, katero vodi država z inostranstvom, je zunanja trgovina.

Trgovina, ki jo vodi država v okvirju svojih mej, je notranja trgovina.

Promet kakšne države z inostranstvom delimo v uvozno, izvozno in posredovalno trgovino.

Uvozna trgovina (importna) obstoji v prinašanju, uvažanju tujih prirodnih proizvodov (produktov od lat. producere = proizvesti) in obrtnih, industrijskih (industria lat. = marljivost, obrtna delavnost), da zadovolji žnjim notranje potrebe dežele.

Izvozna trgovina (eksportna) obstoji v izdavanju, izvažanju notranjih prirodnih ali industrijskih proizvodov v inostranstvo.

Posredovalna trgovina posreduje v prometu blaga med tujimi državami na način, da domači trgovci kupujejo blago v inozemstvu ter je prodajajo dalje v inozemstvo ali pa tako, da domači trgovci in prometni zavodi skrbijo za prenos blaga skozi državo. Ta prenos blaga preko države imenujemo prevozno ali tranzitno trgovino.

Aktivno trgovino vodi država tedaj, ako opravlja svoj izvoz in uvoz blaga po svojih lastnih podanih, po svojih domačih trgovcih in s pomočjo svojih prometnih sredstev (n. pr. parobrodov).

Pasivna pa je trgovina tedaj, ako te posle vršijo tuji trgovci. (Primerjaj promet v kitajskih lukah s pomočjo tujih parnikov.) (Pride še.)

Promet z živino.

Kr. deželna vlada v Zagrebu je prepovedala uvažanje ovac in koz iz občine Pulj in sosednjih občin zaradi obstoječih ovčjih koz in uvažanje prašičev iz Občin Lovran, Vepriac v okraju Volosko in iz občine Dutovlje v okraju Sežana zaradi obstoječe prašičje kuge.

Zalosti potrtem srcem naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš nepozabni soprog in oče, gospod

IVAN GODNIK,

po dolgi in mučni bolezni, v dobi 73 let in previden sè sv. zakramenti za umirajoče danes ob 9. uri zjutraj v Gospodu zaspal.

Pogreb bo jutri, dne 5. t. m. ob 6 $\frac{1}{2}$. uri popoldne.

Barkovlje 4. julija 1900.

Žalujoča rodbina.

Kathreiner

je samo pravi v znanih

Kathreinerjevih zavojih!

Zatoraj nikoli v odprtih ali v drugih za prevranje računajočih ponarejenih zavojih.

Kathreiner Kneippova sladna kava
je najokusnejša, kakor tudi edino zdrava in zraven tega najcenejša primes k bobovi kavi.

Kathreiner Kneippova sladna kava
bode z veseljem in z vedno raztočnem učinkom v stotisoč družinah použita.

Kathreiner Kneippova sladna kava
je tam, kjer se zavoljo zdravja bobova kava prepove, najboljši nadomestek.

Kwizd^{ov} Korneuburški prašek za krmljenje živine

Veterinarno - dijetlično sredstvo za konje, govedo in ovce. Rabljen skoro 50 let že v mnogih hlevih, kedar živina neče rada jesti, kedar slabo prebavlja in zlatišanje in pomnožitev redilnosti mleka pri kravah.

Cena 1/2 skatljica kron 1.40. 1/2 skatljice 70 stot. Pristen je le se zraven stoječo varnostno znamko ter je na prodaj v vseh lekarnah in drogerijah. Glavna zaloga

Fran Ivan Kwizda,
c. kr. avstr. ogerski, kralj. rumunski in knežje bulgarski dvorni zalagatelj.
Okrožni lekarnar, Korneuburg pri Dunaju.

SAUNIG & DEKLEVA

GORICA - ulica Municipio 1. - GORICA

(Mehanična delavnica v Nunski ulici št. 16.)

imata v zalogi na dobroti in trpežnosti neprekosljive šivalne stroje „**FAFF**“, kakor tudi raznovrstne druge stroje za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje in stroje za umetno vezanje (Strickerei); nadalje velik izbor dvokoles iz prvih avstrijskih in inozemskih tovarn in sicer od 90 glid. naprej.

Vsaka konkurenca nemogoča!

Se toplo priporočata z odličnim spotovanjem udana

Saunig & Dekleva.

Rodoljubi!

Bliža se zopet praznik zaščitnikov naše družbe, praznik sv. bratov Cirila in Metoda. V zadnjem desetletju se je pri nas docela udomačil običaj, proslavljati god slovenskih blagovestnikov s primernimi denarnimi doneski v prid družbe sv. Cirila in Metoda. Menda nam ni treba več povdarjati njenih svetih namenov, kateri so uprav za nas obmejne Slovence, boreče se še za najprimitivnejše življenske potrebe, naravnost eminentne važnosti. Šaj nam s skrajno požrtvovalnostjo na vseh nevarnejših, tujim navalom izpostavljenih mestih ustanavlja zavod za zavodom, nam ohranja naše svetinje, mili materini jezik, ter štiti našo mladino pred potujčenjem! Vse to pa stane mnogo, mnogo denarja, zahteva obilo gmotnih žrtev radodarnih slovenskih src, in zato se podpisani odbor zopet obrača do vseh blagih rodoljubov in rodoljubkinj s prošnjo, da se o priliki godu sv. slovenskih bratov spominjajo z izdatnimi darovi naše prekorsne družbe sv. Cirila in Metoda.

ODBOR.

ženske podruž. družbe sv. C. in M.
V TRSTU, dne 13. junija 1900.

Poziv

na

redno občno skupščino

„Posojilnice in hranilnice v Kopru“
vknjižene zadruge z neomejenim poročtvom

katera se bode vršila v zadrudnih prostorih,
ulica S. Biagio hšt. 338

dne 22. julija t. l.

ob 10 uri sè sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo odborovo o delovanju zadruge v letu 1899.
2. Poročilo nadzorstva o računih zadruge v letu 1899.
3. Volitev upravnega odbora za leto 1900.
4. Volitev nadzorstva za leto 1900.
5. Eventuelni predlogi.

OPOMBA. Ker je bil odbor pkojilnice in hranilnice v Kopru sklical občni zbor za 22. oziroma za 29. aprila t. l. le jednim samim vabilom, kar da je proti postavno, ukazalo je c. k. trgovinsko-pomorsko sodišče, da se skliče nova občna skupščina.

Koper, dne 3. julija 1900.

Odbor posojilnice in hranilnice.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaella Italia

TRST - Via Malcanton št. 1 - TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimnice in peresnice, ogledal in železnih blagaju, po cenah, da se ni bati konkurence.

Dr. JOSIP MARTINIS

doktor vsega zdravilstva in specialist za očesne bolezni

ulica Valdirivo šte. 3. I. nadst.

Sprejema na domu vsaki dan od 8 do 8 $\frac{1}{2}$ zjutraj in od 1 do 2 popoldne in eventuelno od 4-5 popoldne.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečevanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srčk. Ponudbe pod naslovom Ludwig Oesterreicher v Budimpešti, VIII Deutshegasse, 8.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrovano društvo z omejeno zavezo,

v Gorici

Gospiska ulica hšt. 7., I. nadstr. v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega, če tudi ni član društva in se obrestujejo po 4 $\frac{1}{2}$ %, ne da bi se odbijal rentni davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjice po 6% in na vknjižbe po 5 $\frac{1}{2}$ %. Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1899. okroglo K. 1.400.000. Poštno-hran. račun št. 837.315.